

TORONTÁL

Ára
1
Din

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vel Beckerek, Obilityeva (Zápolya) u. 1
Telefonszámok:
Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21
Sürgőnycim: Torontál, Veliki Beckerek

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő:
Dr. MARA JENŐ

Az előfizetés ára:
Egész évre 300 D | Negyedévre 75 D
Félévre 150 D | Havonta 25 D
Hirdetések díjszabás szerint
Megjelenik naponta délben

Ára
1
Din

Németország gazdasági fenségjogát visszaállítására nélkül nem tárgyal.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, ápr. 28.

Strezmann a Boroszlóban tartott választási gyűlésen a szakértők véleménye nyomán kialakult helyzetről beszélt.

Németországnak az érdeke, hogy továbbhaladjon a megoldásnak azon az útján, amelyre most a gazdasági, észszerűségi okok és a belátás figyelembe vétele után lépett.

Ennek előfeltételül azonban biztosítani kell Németország gazdasági és pénzügyi fenségjogát is az egész német birodalom területén. Helyre kell állítani a német birodalom vasúti egységét, ki kell engedni a jogtalanul fogságba ejtett német polgárokat és meg kell engedni, hogy a kintasítottak lakhelyükre visszatérhessenek.

Mussolini és Macdonald találkozója.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, ápr. 28.

A Daily News Rómából úgy tudja, hogy Mussolini és Macdonald nem-sokára személyes találkozásra jönnek össze.

A belga miniszterek Párisban.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Páris, ápr. 28.

Theunis és Huymans belga miniszterek tegnap Párisba érkeztek. A belga miniszterek párisi útja összefüggésben van a szakértők jelenlétével.

Poincaré ma hivatalosan fogadta Theunist és Huymanst.

Mussolini a mai politikai kérdésekről.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Páris, ápr. 28.

Mussolini a mai fontosabb politikai eseményekről nyilatkozott a Petit Parisiennek. A szakértők jelentése — mondja Mussolini — fontos lépés a jóvátétel megoldásának előkészítésére. Ezt az álláspontot ő már a Ruhr-megszálláskor foglalta el.

Az olasz választásokról kijelentette Mussolini, hogy az megteremtette az igazi parlamentet, mert a régi kamarának semmi tekintélye nem volt.

Radics kijelenti, hogy nem küzdött soha az SHS állam ellen.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, ápr. 28.

Ma reggel érkezett vissza Beogradba Krnyevics dr. horvát köztársasági-párti főtitkár, aki Rádics meglátogatása céljából néhány napig Wienben időzött. Közvetlenül megjövedele után hosszasan tárgyalt Davidovity Ljubával és az ellenzék többi vezérével akikkel a legutóbbi napok politikai eseményeit beszélte meg. Hir szerint Krnyevics azért sietett Wienből egyenesen Beogradba, hogy meghívása esetén azonnal megjelenhesen az udvarban és ismertesse a király előtt pártja állásfoglalását.

Krnyevics dr. Rádics-párti képviselő, Petrograd-szállóbeli lakásán fogadta a „Torontál” beogradi munkatársát, akinek wienj utjáról a következő információt adta:

A múlt héten Wienben jártam, felkerestem Rádics Sztjepant, akinek részletesen referáltam a jelenlegi politikai helyzetről és ismerttettem a párt állásfoglalását.

A pártvezér felhatalmazott ez-uttal, hogy mindenki előtt ismertessem a legutóbbi támadásokra vonatkozó nézetét. Kijelentette, hogy a neki imputált államellenes mozgalmak és cselekedetek teljesen légből kapottak és minden komoly alapot nélkülöznek. Elmondotta, hogy elismeri az SHS államot, sohasem

küzdött, de nem is fog küzdeni az állam ellen, hanem igemis ellenszeggül a mai kormányoknak, amely áldatlan állapotot teremtett az országban. Megígérte, hogy a pártvezetőség mostani cselekedeteit nem fogja meghírsítani, sőt ellenkezőleg helyeslése jeléül támogatja munkáját. Végül kijelentette, hogy helyesli a blokkal kötött szövetséget.

Nagy feltűnést keltett politikai körökben, hogy Krnyevics dr. Petrovity Naszta radikális képviselővel is tárgyalt, aki tudvalevőleg már több ízben kijelentette, hogy a blokkal tart, de nyíltan mégis csak a legutóbbi napok óta foglalt állást ebben az irányban.

Davidovity szombati kihallgatását élénken kommentálják. Egyes verziók szerint Davidovitynak sikerült meggyőznie a királyt, hogy a horvát-párt államellenes magatartásáról elterjedt hírek valótlanok s így több mint bizonyos, hogy rövid időn belül kihallgatásra hívják meg a Rádics-párt vezetőit is.

A kormány a húsvét két napja alatt nem tartott ülést. Kormánykörökben még mindig bizakodó a hangulat, sőt megvannak róla győződve, hogy ismét Pasity kapja a kormányalakításra szóló megbízást.

Magyarország és Románia aláírták kereskedelmi szerződésüket.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Budapest, ápr. 28.

Magyarország és Románia között a novemberben megkezdett és húsvét előtt lezárt tárgyalások eredményéről a Magyar Távirati Iroda a következőket jelenti:

A tárgyalásokon megvitatták a két állam között rendezendő kérdéseket, amelyek részben a békeszerződésből folynak, részben ezzel kapcsolatban szabályozandók. A tárgyalások sikerrel befejeződtek és az április 16-ikán tartott záróülésten tizenkét egyezményt irtak alá, amelyek a kiadatást, polgári jogsegélyt, bírósi iratok, telekkönyvek, anyakönyvek kölcsönös kicserélését illetik. Megegyezés jött létre az új határ által kettészelt megyék, városok, községek vagyonának megosztására, az ármentesítő társaságok felszámolására, a gyámpénztárak

által kezelt vagyonok összeírására nézve.

A természetbeni visszaszolgáltatások ügye szintén aláírásra került és mintegy 640 ezer aranyleiben megállapított összegről szól, a melyért Magyarország vasúti mozdonyokat szállít Romániának.

A kötött kereskedelmi megállapodás biztosítja a két állam termékeinek a másik államba való kivitelnél azok legnagyobb kedvezményes elbánását. Ugyanez az elv érvényesül a vasúti forgalomnál. A határmenti forgalomról aláírt egyezmény biztosítja, hogy a másik országban a határtól 10 kilométerre lakók a másik állam területén fekvő földjeiket akadálytalanul megművelhetik és terményeiket elszállíthatják.

Gyűjtést indítanak egy vajdasági diákokotthon céljaira.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beckerek, ápr. 29.

Több ízben foglalkozott a „Torontál” a vajdasági egyetemi hallgatók mozgalmával, melynek az a célja, hogy Beogradban otthoni emeljenek. Az akció sok támogatóra talált s a diákok oly nagy lelkesedéssel karolták fel az eszmét, hogy rövidesen egyesületbe tömörültek s ennek tették főfeladatává a terv megvalósítását. A „Vajdaságiak Egyesülete” azóta szép tevékenységet fejt ki Beogradban s máris jelentős összeget gyűjtött össze a Diákokotthon céljaira.

A jelenleg rendelkezésre álló összeg természetesen nem elegendő az otthon felépítésére s szükségesnek mutatkozott egy szélesebbkörű gyűjtés megindítása. Az egyesület kérvényt nyújtott be a belügyminisztériumba, amelyben gyűjtési engedélyt kért, egyúttal pedig köriratban kérte felhívni a hatóságokat, hogy az akcióban tevékenykedőket a legmesszebbmenő támogatásban részesítsék.

A belügyminisztérium tegnap közölte Torontál-Temesmegye vezetőségével, hogy az engedélyt megadta és felkérte a hatóságokat, hogy a lehetőséghez képest támogassák a mozgalmat.

Megrendszabályozták az állami hivatalok interurbán telefonbeszélgetését.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beckerek, ápr. 29.

A posta- és táviratügyi minisztérium rendeletet adott ki, amely tegnap jelent meg a vármegye hivatalos lapjában. A rendeletben a kereskedők és magánosok érdekében néhány rendszabályt léptet életbe. Utasításában kimondja, hogy egy hazamban egy állami hivatal sem folytathat hat percnél (két egység-nél) hosszabb ideig tartó interurbán beszélgetést. Délelőtt tíz és feltizenkét óra között, amikor a legnagyobb a forgalom, az interurbán telefon csak a legsürgösebb esetekben áll rendelkezésre. Délelőtt fél tizenkettő és tizenkettő között egyetlen egy állami hivatal sem kaplat interurbán kapcsolást a fővonalakon. Ez alól a rendelkezés alól csak a postaügyi miniszter külön intézkedése folytán tehetnek kivételt. A félórás idő tisztán tözsdéjelzések leadására és kereskedelmi beszélgetések lebonyolítására szolgál.

Kitünőknek ígérkezik az idei termés.

Kétek a tavaszi vetések. — Nagy vízkárokat szenvedett a Bánság. — A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, ápr. 29.

Hogy a mezőgazdaság aktuális kérdéseiről s a várható terméssről áttekinthető képet kaphassunk, munkatársunk felkereste a megyei gazdasági hivatal vezetőjét, aki érdeklődésére a következő felvilágosítást adta:

A kedvező őszi időjárás folytán, az őszi és téli vetések jól sikerültek. Különösen áll ez a bánsági őszi búzára, mint főterményre, amelyet tíz-tizenkét százalékkal nagyobb területre vetettek be, mint az előbbi gazdasági évben. A szép időjárásnak egyik kellemetlen következménye volt a mezei egerek hihetetlen mértékben való elszaporodása, amely oly nagy területek vetéseit tette tönkre, hogy helyenkint fel kellett szántani a földet.

A tavaszi hidegek a vegetációnak határozottan a kárára voltak. Az őszi vetések a rossz időjárás folytán nem érték el azt a fejlődést, amit normális viszonyok között el lehetett érni.

A legutóbb bekövetkezett és tartósan ígérkező szép napok hatására vannak a vegetációra s mindenestre kedvező befolyást gyakorolnak annak kifejlődésére. A jelek után itélve nagyon jó, esetleg kitünő termés várható. Az idei termést megközelítőleg az 1919. évvel lehetne összehasonlítani.

Ami a tavaszi vetéseket illeti — kijelentette informátorunk, hogy azokat kisebb mértékben végezték el, mert a vetés kezdő ideje éppen az időjárás miatt később. Különösen áll ez a tengerire, amelyet jóformán csak most kezdenek vetni. Remélhetőleg a esirázás, fejlődés kedvező lesz, mert a föld meglehetősen sok rezervált nedvességet tartalmaz, amelyet felszívhatnak.

Helyenkint vízkárokat is szenvedett a lakosság, különösen a Bánság déli részein. Nagy területek várnak lecsapolásra, melynek elvégzésével hatalmas arányokban fejlődhetne megyénk mezőgazdasága. Torontál-Temes megye területén körülbelül **száz ezer hektárnyi földterület van, amelynek termését állandóan veszélyezteti az árvíz.**

Helyenkint jégkarak is voltak, melyek inkább gyümölcsösökben tettek kárt. Fagyok nem fordultak elő, de ezen a veszélyen még nincsen túl a mezőgazdaság.

A japán bevándorlást kérdést akarja Coolidge megoldani.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Washington, ápr. 28.

Coolidge elnök tanulmány tárgyává tette a japán bevándorlási kérdést, amely a politika élet előterében áll most. Coolidge ezt a mindkét országra fontos kérdést igyekszik kielégítően megoldani.

Kölcsonpumpa pinceviz kiszivattyúzára
mérsékelt díjért kapható Petrás Lászlónál Brig Risztitya (Aradáci) u. 2218
Eladó: Hofherr-Schrantz és Máv. 8-as magánjáró cséplőgarnitúra, egy 10-es Hofherr lokomobil, mindenféle malom- és mezőgazdasági gépek. 810

Vegyes bizottság állapítsa meg Módos és Párdány kiűritésének kárát.

A román javaslatot elutasította a beográdi kormány. — Új előterjesztést küldtek Bukarestbe.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, ápr. 29.

Az SHS impérium alá került Módos és Párdány községből elvitt tárgyakért, valamint a magánfelektől jogtalanul behajtott pénzüsszgekért, mint ismeretes, az SHS állam diplomáciai uton kártérítést követel Romániától. Legutóbb a megindult tárgyalásokkal kapcsolatosan beszélgetést folytattunk Petkovity Radomir ezredessel, aki a Ninesity külügyminiszternél történt kihallgatását ismertette, majd rátért a kártérítési igény ügyében tett lépések közlésére és megjegyezte, hogy ebben a kérdésben még definitív döntés nincsen.

Az SHS határmegállapító bizottság egyik Beeskereken átutazó tagjától a követelésre vonatkozólag újabb adatoknak jutottunk a birtokába. A delegátus munkatársunk kérdéseire kimerítően ismertette az SHS kormány álláspontját.

Elmondotta, hogy a beográdi kormány azon van, hogy **ebben a kérdésben mielőbb egyezés jöjjön létre, de csak elfogadható alapon.** A román kormány legutóbbi sertes-jóvátelet ajánlott fel, vagyis hajlandónak mutatkozott arra, hogy a bizonyosodottan indokolatlannal elkobzott sertéseket visszaadja a tulajdonosoknak a következő megszorításokkal: Az elhajtott sertése-

ket román területen, az eredeti tulajdonosuk jelenlétében elárverezik, a befolyó pénzből levonják az időközben felmerült tartási költségeket, valamint a vádilletékeket, a maradékösszeget pedig átadják az illető felnek.

A beográdi kormány a román javaslatot nem fogadta el, mert a szomszéd állam kormányra ragaszkodott ahhoz, hogy **román közegek állapítsák meg a kár nagyságát.** Igen átlátszó céllal történt ez az ajánlat, mert ilyen uton akarta kijátszani Románia a károsult gazdákat. A javaslatához csatolt kimutatásban ugyanis mindössze hetven és egynéhány sertés szerepel, holott magából Párdányból több mint háromszáz sertést hajtottak el s egy szót sem említenek például a készpénzbeli károkról és a Temes-Béga vízszabályozó társulat elkobzott két örházáról.

A beográdi kormány az ilyen alapon szerkesztett javaslatot nem találta megfelelőnek a tárgyalások megindításához és ellenmondványt adott be, amelyben javasolta, hogy **egy vegyes bizottság állapítsa meg a két község lakosságának kárát.** A vegyes bizottságnak természetesen románok is tagjai lennének. A románok még nem adtak választ az előterjesztésre.

HIREK

— április 29.

Halálozás. Jeszenszky Ignácz, a kikindai ág. ev. egyház lelkésze, utóbb bányai főesperes, Budapest rövid szenvedés után meghalt. Az elhunyt lelkész a háború végéig tanította a főgimnáziumban és az özszes középiskolákban a hittant, Özevgyén, Tirpák Irén polg. isk. tanárnőn kívül két fia gyászolja. — Itt említjük meg, hogy Jeszenszky helyét két év után csak most töltötték be Konecsni Sándor személyével, kinek beiktatása a jövő hét végén lesz.

Macdonald az angol király vendége. Londonból jelentik: Macdonald miniszterelnök leányával, Izabellával a múlt hét végét a windsori kastélyban töltötte, mint a királyi család vendége.

Páris grófnője.

Zavarok az egyforma nevű községek beadványai körül. A belügyminisztérium köriratot küldött az alispáni hivatalnak, amelyben felhívja az összes községi vezetőségeket, hogy a jövőben kérvényeknél, ügyiratoknál, jelöljék meg a község neve mellett a járását is. A múltban ugyanis már megtörtént, hogy a járások meg nem jelölése miatt zavarok támadtak, mert több egyforma nevű község van az országban. A belügyminisztérium átiratát közölték az összes bánsági községekkel.

Messalina.

Hindenburg súlyos beteg. A hannoveri lapok jelentése szerint Hindenburg ágyban fekvő beteg. Állapotát eléggé súlyosnak mondják az orvosok.

Páris grófnője.

Csökken Magyarország lakossága. Budapestről táviratozzák: A statisztikai hivatal érdekes és jellemző kimutatást tett most közzé. Magyarországon a régi békeesztendőkhöz a legtöbb házasságot kötötték és a legtöbb gyermek született egész Európa összes országai közül. Magyarország kedvező statisztikáját csak néhány Balkán állam szárnyalta túl. Míg a most közzétett statisztika szerint Magyarország a világháború alatt az utolsó helyre került és most is az utolsó helyen áll, ami összefüggésben áll a súlyos gazdasági viszonyokkal. Eszerint Magyarország lakossága születések által nem növekedik, hanem állandóan esökken.

A május másodikai orosz hangversenyre a befejezéshez közelednek az előkészületek. A program után ítélve, rendkívül magas nívón áll hangversenyben lesz része a közönségnek, amit eleve biztosítanak a közreműködők, a beográdi opera három kiváló művésze és a nagyszépen betanított orosz énekkar tagjai. A hangverseny tiszta jövedelmét a Péter király-szobor javára fordítják. Jegyek elővételben a „Torontál” kiadóhivatalában kaphatók.

A beográdi törvényszék új otthona. A beográdi törvényszék eddigi otthonából a Reszavska-utca 56-os szám alól, elköltözködött a Vojvode Milenka-utca 32-es szám alatti új palotájába.

Kerenszky új ellenforradalmat szervez. Prágából jelentik: A Rude Pravo című kommunista lap közli, hogy Miljukov és Kerenszky ellenforradalmat szervez az orosz szovjetkormány letörésére.

Messalina.

A páduai egyetem Petőfi-ünnepé. Páduából táviratozzák: Az olaszországi Petőfi-ünnepségek során a legrégebbi egyetem is hódolni fog a nagy magyar költő szellemének. Mostanában ünnepelték meg a páduai tudományegyetem 700 éves jubileumát, amelyen a világ csaknem valamennyi egyetemének kiküldöttjei megjelentek. Az egyetem ünnepsége azért is jelentős volt, mert nemcsak Olaszországnak, hanem az egész világnak a legrégebbi egyeteme és ma is a legjobb és legkülönb egyetemek közé tartozik. Az egyetem a tanári kar védnöksége alatt, április 28-án nagyszabású Petőfi-ünnepélyt rendezett, amelynek műsorán a költőről szóló értékes előadások és Petőfi költeményeinek olasz nyelven való tolmácsolása szerepeltek.

Páris grófnője.

Kikindai mulatságok. Május 6-án a Szerb nőegylet szentgyörgynapi mulatságot rendez, nagy műsorral. Május 10-én a rom. kath. hitközség elmulatságot rendez barangja javára, melyen műsorra kerül Fall Leonak egy egyfelvonásos operettje, a főszerepben dr. Steinerne Müller Piroška és Eck János főkántorral.

Dróttalan távirók a La Manche-esatornában. Londonból jelentik, hogy az angol szakkörök a La Manche-esatorna szigetén dróttalan táviróállomások felállítását tervezik. Ezek lehetővé tennék, a hajókat viharban, ködben pontosan lehetne értesíteni. Ilyenformán a esatornában gyakori összeütközéseket elkerülnék.

Az új illetéktörvény magyar kiadása, amely Pelikán Lipót ny. pénzügyigazgató szerkesztésében most van sajtó alatt, nélkülözhetetlen segédkönyve lesz ugyyszólván mindenkinek, mert nemcsak az ügyvédek, vállalatok, kereskedők, iparosok, hanem minden magánember is nap-nap után érzi egy oly segédkönyv hiányát, amely az illetékkérdések labirintusában utmutatóul szolgáljon. Miután a szerb illetéktörvény érvénye több részletben lett az egész országra különböző időkben kiterjesztve, a magyar kiadás az érvényben lévő özszes díjtételeket számsorrendbe szedve fogja közreadni, minden tétel mellé odajegyezve, hogy mely időponttól kezdve érvényes az egész országra nézve és ha valahol a törvényszövegben hivatkozás történik valamely más törvényszakaszra, azt a könyv egész terjedelmében közli, úgy hogy az illetéktörvény teljes megértéséhez más segédkönyvre szükség nem lesz. A mű pontos tárgymutatóval lesz ellátva, hogy minden laikus is azonnal és könnyen megtalálhatja benne azt, amit tudni akar. A 12 nyomtatott ivre terjedő mű ára 60 dinár és azt vidékre az összeg előzetes beküldése mellett bérmentve példányonként 62 dinárért, utánvételes küldésnél 68 dinárért szállítja a kiadó cég. Az illetéktörvény magyar kiadása megrendelhető Pleitz Fer. Pál könyvnyomdácégnél Veliki Beeskerek, postafiók 42.

Hogy
Hogy

Budapesti IV. árumintavásár. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara árumintavásárát folyó évi május hó 31-étől június hó 10-éig rendezi. A vásár a hazai gazdasági élet jelenlegi állapotáról, a magyar ipar fokozott teljesítő képességeiről és a jelenlegi viszonyokhoz való alkalmazkodásról fog tanulságot tenni. A gép-, textil- és butoripar, valamint az ipari termelés minden ága részt vesz a vásáron és ezuttal először könyvvásárt is rendeznek, melyel kapcsolatban a grafikai és az azzal rokoniparok is bemutatásra kerülnek. A vásár úgy mint az előző években, az idén is a városi Iparcsarnokban és a mellette lévő új pavillonban, a könyvvásár pedig az Andrássy-ut 69. sz. alatt lévő régi Műcsarnok helyiségeiben fog rendeztetni. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara részéről kiadott vásári igazolványok alapján 1924 május hó 30-tól június hó 10-ig az összes magyar vasutakon és hajózási vállalatok vonalain a rendes menetdíjnél 50 százalékkal olcsóbban lehet utazni. Az idegen államokban székelt külföldi hatóságok a vásári igazolványok alapján május hó 30-ikától június hó 10-ikéig 50 százalékkal olcsóbban láttaozzák a látogatók utleveleit, sőt a fenti időben a határ nem láttaozzott utlevelekkel is átléphető és a vizum utólagosan a vásár területén féláron beszerezhető. Lakásról (szállásról vagy magánlakásokban) Budapest, Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala, IV., Harisbázár i. főlemezlet, gondoskodik. A vásár területe vámszabadraktárrá nyilvánított és a beszállított áruk vasuton vagy hajón a díjszabás I. rész idevonatkozó szakasza értelmében díjmentesen fognak a feladó hazai állomásokra visszaszállítani. A vásáron a következő hivatalos szervek működnek: m. kir. utlevélkirendeltség, hol az utólagos vizumok féláron beszerezhetők. A m. kir. államrendőrség kirendeltsége, hol a külföldi látogatók az előírt jelentkezéseket eszközölhetik. A Székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatal kirendeltsége, mely lakásügyekben felvilágosítás-

A lazarevói és martinicai birtokháboru újabb fejleményei.

Az érdekelt német földművesek jogi képviselője fellebbezést adott be. — „A felfolyamodás elintézéséig nincs agrárreform.” — A dobrovoljacok tüntető felvonulása.

Beeskerek, ápr. 29.

A „Torontal” tegnapi számában megírtuk, hogy a noviszádi tábla megváltoztatta a beeskereki törvényeseknek, az Altruista Bank háromezer holdas lazarevói és martinicai birtokgyűjteményét hozott azon határozatát, amellyel zárgondnokság alá helyezte a földterületet és gondnokul dr. Radoszav Sztevan ügyvédet nevezte ki. E döntés folytán, mint közöltük, ötven dobrovoljac koesin kiment a martinicai és lazarevói határba, elkergette a földjeiken dolgozó földműveseket és birtokba vette az agrárreformkirendeltség által nekik még régebben kiosztott parcellákat. Néhány ellenszegülőt veréssel esítitottak el. Még aznap azzal hagyták el a községet, hogy az ünnepek után újra visszatérnek a földre. A németek azonban nem hederitettek a dobrovoljacok fellépésére, hanem másnap, mintha nem történt volna semmi, újra kimentek a birtokukra.

A dobrovoljacok, akik jórészt beeskereki illetőségűek, tegnap délelőtt demonstratív felvonultak a beeskereki agrárreformfőnök, Mitranovity Veresmartiova (ur) utcai lakása elé, hogy a tábla végzésének mielőbbi keresztilvitelét kérjék. Az agrárreformfőnök nem tartózkodott odahaza, mire Strbity Ante, a „Radikalzki Glasnik” szerkesztője, a deputáció vezetője rövid beszédet intézett az egybegyűltekhöz és buzdította őket, hogy kérelmük még a

holnapi nap folyamán teljesedésbe megy, amennyiben a tábla határozata alapján haladéktalanul behelyezik őket a birtokba.

Felkerestük ez ügyben az érdekelt száz és egynéhány német földműves jogi képviselőjét, dr. Radoszav Sztevant, aki kérdéseinkre kijelentette, hogy

halasztó hatályu felfolyamodást adott be ez ügyben a noviszádi királyi tábla végzése ellen. A fellebbezés elintézéséig a jelenlegi helyzet fennáll, illetve további megmaradása a végső döntéstől függ. Mindaddig azonban, amíg a zárgondnokság jogerősen feloldva nem lesz, az továbbra is fennáll az ő gondnoksága alatt. Az agrárreformnak tehát mindaddig nincs semmiféle rendelkezési joga, amíg végérvényes határozat nincsen s a dobrovoljacok sem léphetnek addig a birtokba.

A multkorihoz hasonló esetek elkerülése végett — fejezte be Radoszav dr. az információját — lépéseket tettem.

A jelenlegi helyzet tehát Radoszav dr. szerint az, hogy a német földművesek egyelőre szabadon dolgozhatnak földjeiken.

Miképpen fog kialakulni az öt év óta húzódo per, nem tudni, annyi azonban mindenesetre bizonyos, hogy még sok érdekes momentum ígérkezik addig, amíg az ügy aktái végképpen le nem zárulnak.

Sálok és apacskendők.

A jó Isten, aki az Ég madarait és a mezők lilomait ruházza, olykor megsokalja a női vállak, karok és keblek meztelenségét. Ilyenkor a jó Isten, aki gondját viseli a földi angyaloknak, a párisi nőiszabók útján küld valami meleg mentőgondolatot az angyalok vállaira. Ezt a meleg és mentő gondolatot százhusz év óta majdnem mindig sálnak nevezik. Az első férfit, akit a sál épszerítésére az égiek kiszemeltek, Napoleon volt. Akkoriban görögös, ingszabásu fátyolruhában vacogtak a directoire divatja szerint a francia nők s csak a legesleggazdagabb divatkirálynők vállaira borult egy-egy Indiából hozott s igazi kasmirkecské gyapjából szövött sál. Ekkor állott elő a gondviselés-szerű férfi, Napoleon és különös tekintettel a saját felesége, a szép Jozefin négyszázdarabos komplett sálgyűjteményére, — megtiltotta a keleti sálok további behozatalát. Ez a behozatali tilalom adta az első nagy lökést arra a hallatlan fényűzésre, melyet mindenféle selyemből, gyapjuból szövött, perzsa, indus és arabmintás sálakkal üztek és amely körülbelül Napoleon bukásáig, tehát 1815-ig tartott.

Másodszor vagy negyven évvel később kezdett a sál divatja uj erőre kapni. Akkoriban a második császárság párisi szalonjaiban III. Napoleon szépséges felesége körül vacogtak, dideregtek meztelen darázsderékukkal krinolinjaik felett a divatos francia nők. A Tuillériák

palotájában aranyos márványfalak közt hullámoztak a bálozó szépségek. Egy vidéki francia fiatalember ott állt a gyertyák fényétől ragyogó szépségtenger közepén és felsóhajtott: Te jó Isten, mennyi szép kebel! Mióta elváltak, nem látam ennyi szép kebelt! A jó Isten véletlenül meghallotta ezt a felkiáltást és gondoskodott róla, hogy a polgári erkölcsökhöz közelebb eső sál újra divatba jöjjön. Ezek voltak a second empire, a most annyira divatos francia biedermeier-idők sáljai. Mennyi sál, teremő Atyám, mennyi sál! Az igazakat Indiából hozzák és Lyonban, Nimesben nagyszerűen utánozzák. De hoznak Tuniszból is esodálatos zöld és piros csikkokkal átszőtt sálokat. Ilyen volt a császárnő vállain is, csipkés végződéssel. És a legszebb színes, keleti álmokból szőtt erépe de Chine-sálok jönnek divatba, vékonyak és lágyak, hogy összehajtván egy karikagyűrűn lehet akarmelyiket átbutatni. Oh boldog nagymamáink ideje, mikor tíz-tizenöt sálja volt egy-egy fiatalkoru nagymamának bársonyból, aranyhimes fátyolból, pillangós esikéből és mikor vezéreik iródott a női sálszenvedélyről és a férjek kétségebeséről és amikor nemcsak táncolni kellett tudni illendően a sálban, de tánclekket is adott, célra Gardel kisasszony Párisban. Oh boldog, nagyapánk ideje, amikor nemcsak fizetni kellett győzni a 2000-5000 frankos sálokat, de a fiatal nagyapapa maga is hordott télviz idején egyszerű, puha, gyapjusált. Tizenkét méter volt a hossza. Egyik végét a kilinesre kötötték. Másik végét a nagyapapa nyakára szoritotta. Aztán elkezdett pörögni a boldog nagyapapa, míg oda nem ért a kilineshez és az egész a nyakán volt. Este, levetkőzőskor megfordítva! Boldog nagyapák!

Most azután harmadszor virulnak ki a decolletage-okon a tarkaszínű sálok. Hőfehérek és tarkák esomóra kötve a nyakon, mint a lovagló nők csinálják. — Vagy hosszúak és egyiptomi meg angorai aktualitással bírnak, külpolitikai díszítményük van és batikolt selyem az anyaguk. Vagy két keskeny, hosszú húzott szalag módjára suhannak le a kaplapról, végigtekergözve a vállon és lebegve az autó után, melyben a viselőjük rohan. Vagy végül egyszerűen, demokratikusan és pestiesen vérvörös alapanyaggal, a nyakon megkötve, hátul sarkosan, a la Mistinguette, a la — apacsvisélet.

Most az egyszer azonban — valljuk meg — Páris kifogott rajtunk. Egy ruhadarabot iktatott a divatba, melynél az anyag, a szabás semmi, a viselés minden. Mikor és hol lehet megtanulni? Senkitől és soha. A directoire nője szobor volt, akinek hajlékony testén végigfutott a sál, mint egy omló, szeszélyes drapéria. A krinolinok idők asszonyán a fehér vállakhoz odapadt, végigki-gyózott a Carázs-derékon, ezernyi ötletet bizva arra, aki magára vetette s látszólagos hanyagsággal viselte. Szépség, lelemény, grácia kell hozzá, a viseléséhez; mozogni kell tudni benne; merészség, egy kis impertinencia a megkötésben és sok-sok párisi sikk: csak így lehet elesöndesíteni az aggodalmas isteneket és meghagyni valamit a bármészködő ifju szemeknek is.

Nádai Pál.

sal szolgál. A külforgalmi iroda, mely a látogatók behozatali és kiviteli kérelmeit azonnal elintézi. A Devizaközpont kirendeltsége, mely a fennálló devizakorlátozások tekintetében a vásárlóközönségnek felvilágosításokat ad. Külön posta- és táviradabiztos, hol az egyszerű ajánlott levelek feladhatók. Bővebb felvilágosítások az árumintavásár ismertetőiben található, melyek a vásár iródjában, V. Szemere-u. 6. szám és a vásár tiszteletbeli képviselőinél díjmentesen beszerezhetők.

Messalina.

* Legújabb divatu füzésnélküli füzök, halesontnélküli haskötők, melltartók a legelegánsabb kivitelben készülnek Arnstein Józsanál, Velikibeeskerek, Korona-utca 15. Vidékieknek mintát és árjegyzéket küldök.

* Kohn és Glücksman modernül berendezett épület, gép- és autójavitó műhelye Velikibeeskereken, Nemanjina u. 14. alatt (volt Jenőherceg-utca) a Tunner-sirköteleppel szemben megnyit. Mindennemű lakatosmunkákat a legponosabban és legolesőbban készítünk. Szolid árak! Pontos kiszolgálás!

* Mielőtt vásárol jégsekreányt, vendéglői, szállodai berendezést, sörkimérő-apparátust, kérjen árjegyzéket Goldner testvérek jégsekreánygyárától, Subotica, Telefon 134.

* Nikkelezni, galvanizálni Krausz nál Veliki Beeskerek, Telefon 329.

Hogy ép maradjon szája, gége, fog,
Hogy pusztuljanak a bacillusok,
Odol kell!

Mélyebben az ok!

Sport

Hétfői eredmények:

Obility b)—Szlávia b) 4:1.
Obility old-boy—Kadima old-boy 2:1.

S. K. Ratarszki—Zseljeznicsári 2:1 0:0. Barátságos mérkőzés. — Általában Ratarszki van fölényben. A győztes csapat goaljait Predrag, a Vasutascsapat egyetlen goalját Gerdec vezette a mérkőzést.

Vasárnapi budapesti footballeredmények. A hungária-uti pályán játszott az olimpiai csapat a wieni Semmeringer SC csapatával. Eredmény 0:0. A magyar belső csapatok mindent elrontottak. Az egész mérkőzés alatt óriási szél volt.

A Vienna elsőosztálya wieni csapat mérkőzött az MFK, FTC és ÚTE kombinált csapatával ugyan- csak a hungária-uti pályán. Eredmény 3:1 (2:0) Vienna javára.

London. Az angol egyesült királyság football klubjai visszavonták azt a határozatukat, amelyben megtiltják a footballcsapatoknak a központi hatalmak csapatával való mérkőzést.

TÖZSDE

Április 28.

Beograd. A tőzsde a gör. kel. húst miatt zárva.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 129, Budapest 00072 és háromnyolcad, New-York 563, Milánó 2520, Prága 1655, Wien 00079 és háromnyolcad, Szófia 415 és fél, Bukarest 295, Beograd 703 és háromnegyed, London 2472, Páris 3650.

Budapest. (Zárlat.) A devizaközpont hivatalos árfolyamai. Beograd, dinár 1010—1045, London, font 355900—365900, Milánó, lira 3625—3735, Páris, frank 15250—15420, Prága, szokolj 2380—2450, Wien 11430—11750, takarékkorona 120.

Az értékpapírpia.

(Árak 1000 koronákban — Zárójelben a legutóbbi záró árfolyamok.)

Angol-Magyar	(84)	82
Magyar Ált. Hitel	(738)	700
Pesti Magy. Keresk.	(1695)	1610
Leszám. és Pénzv.	(112)	106
Pesti Hazai	(5320)	5365
Hermes váltóüzlet	(87)	68.5
Salgótarjáni	(767)	744
Rimamurányi	(153)	152
Égisz	(61)	55
Dél cukor	(705)	715
Horvát cukor	(1050)	1125

Villanyvezetékek

átalakítását a legolcsóbban

Schneider és Zelenka

villamosági vállalatánál eszközölheti, a betegségélyzővel szemben. Ugyanott két tanonc felvétetik. — 841

Ház eladás.

a Kálvária-utca 5. számú ház (a temetőhöz vezető utcában) szabad kézből igen jutányos áron azonnal eladó. — Bővebbet ugyanott a tulajdonosnál. 838

Figyelem!

Ha jól és olcsón akar étkezni és kevés séta mellett pénzt akar megtakarítani, akkor abonálja magát a **Hollóssy-féle vendéglőben**, Petrogradszka Melencei u., hol kitűnő kapható. **Heti abonoma 130 dinár.** (Ebéd: leves, hus, főzelék, tészta és minden este friss vacsora). Ujjonnan átalakított kuglipályám állandóan a t. közönség rendelkezésére áll. :: Fedett kerthelyiség! :: Kifűnő kudrici borok! :: Tisztelettel: **HOLLÓSSY JÓZSEF**, vendéglős.

házikoszt

Ház bognárműhellyel

— vagy anélkül is — igen jutányos áron azonnal eladó. Vétel esetén azonnal beköltözhető. Érdeklődni lehet **Velikibecskerek, Geteova (Német) u. 48.** — Ugyanott egy Popp-féle 9-es számú kötőgép is eladó.

Prima disznózsir

kilogrammonként 35 dinárért detailban is kapható **Kanitz és Leipniker cégnél** Velikibecskerek Pašičeva (Tomasováci) utca 5. szám volt Radič-féle raktár. 834

Keresetetik

megvételre egy használt, de jókarban levő

vastagsági és egyengető gyalogép.

Ajánlatok az ár és méretek megjelölésével

Iváncsics Konrad, Debeljácsa küldendők. 835

Kolb Jakab Debeljácsán

ajánl: épület-, bognár-, tüzfát, erdélyi fichta-arut, tölgyfa szőlőkarót (vagontételben is), kávéházi berendezéshez **SZEKEKET** a legolcsóbb áron. 812

Műhelymegnyitás!

Tisztelettel értesítjük úgy a helybeli, mint a vidéki közönséget, hogy a **Geteova (Német) utca 130 sz Konkoly-féle házban** egy egészen ujjonnan berendezett

kazánkovács- és gépjavitóműhelyt

nyitottunk. Elvállalunk minden e szakmába vágó munkát, ugymint új tüzszekrény készítését, kazánosó kicserélését és mindenféle kazánosójavítást, továbbá különféle vasesztergamunkát, u. m.: armaturát, új dugattyúgyűrű, dob- és szalmarázótengely készítését stb. a leggyorsabban és szakszerű kivitelben, a legjutányosabb ár mellett. A t. közönség szives pártfogását kérve, vagyunk tisztelettel

SZABÓ ÉS LECKER

kazánkovács és géplaktosmesterek **Velikibecskerek, Geteova (Német) u. 130.**

Torontáli Mezőgazdasági Gépipar, Vas- és Fémöntőde R.-T. Vel. Becskerek

Vámház-állomással szemben, Miletičeva (Temesvári) utca

Telefon 51.

Modern vas- és fémöntőde:

Készít vas- és fémöntvényt rajz vagy modell után bármely súlyig.

Nagy gépjavitó-műhely:

Mezőgazdasági és ipari gépeket szakszerűen javít, vagy átalakít. Huzatos lokomobilok magánjárókká való átalakítása. - Gyárt ipari és mezőgazdasági gépeket, szivattyukat stb. stb.

Raktáron:

Szivattyuk, kukoricamorzsolók, szijtárcsák, darálók, csapályak, szalmarázó tengelyek, konsolok, transzmiszsiók, rézkenőszelencék s olajozók, Gál- és Ewart-láncok, magánjárókhöz öntvények, különféle téglagyári berendezési tárgyak.

Telefon 51.

Velikibecskereki rendőrkapitányság 346/924. szám. 837

Hirdetmény.

Torontál-Temes megye alispánjától 416/924. biz. sz. a. következő leiratot vettem, amit tudomás és mihez-tartás végett közlök:

416/924. biz. Tárgy: Monopóleikkek esempészete: Az állami egyedárúság igazgatósága folyó évi április 4-én 19661. sz. a. következőket közli:

Mivel az egyedárúságok cikkeinek esempészete az utóbbi időben oly nagy arányokat öltött, hogy azáltal a költségvetésbe vett jövedelmek befolyását veszélyeztetik, a minisztertanácsnak március 30-ik napján tartott ülésében és a pénzügyi törvény 1924—25. évi 76. szakaszában meghatározott bírságok elosztására vonatkozólag a költségek, a monopóltaksa és a bélyegilleték levonása után fennmaradó összeg a következőképp osztandó fel: egyharmada a feljelentőket, tekintet nélkül arra, hogy az illetők államiak-e vagy sem, egyharmada pedig a esempészés meggátolására szolgáló alapot.

Velikibecskerek, 1924. évi április hó 24-én.

A rendőrkapitány helyett: **Mátity s. k.** rendőralkapitány.

Polgármesteri hiv. Ve ikibecskerek. 8898/924 szám. XIX

Hirdetmény.

A velikibecskereki polgármesteri hivatal a városi rendőrség részére szükséges 25 darab vízhatlan pelérine (gallér) beszerzése céljából az árlejtést kiírja.

Az ajánlatok a polgármesteri hivatalban legkésőbb f. é. május hó 10-én d. e. 10 óráig adandók be lepecsételt borítékban, egy mintával és a feltételek egy példányával, mely feltételek a városi számvevőségél kaphatók.

Velikibecskerek, 1924 április 25. **Alekszity s. k.** polgármester.

Ház eladás!

A Deszancsityeva (Karácsonyi) u. 381. számú ház (a volt Benó-féle cipőgyár mellett) szabad kézből igen jutányos áron **azonnal eladó.** Vétel esetén azonnal beköltözhető. Bővebb felvilágosítással szolgál: **ALBRICHT MÁTYÁS** kádármester, Velikibecskerek. 831

Eladó

egy gyönyörű mintájú és színezésű **szmirnászőnyeg** 4x5 m nagyságu, valamint egy iparművészeti iskolában készült **elegáns ebédlőberendezés,** egy nagyon szép

könyvszekrény, konyhaberendezés ebédlőfüggöny és abrosz hozzá. **Csillár, mángorló, éleškamráshívány, fürdőkád,** egy súlyeszthető **varrógép,** mely himez és aszuroz is, stb. - 840

Érdeklődni lehet: **Kálvinszka-utca 2.** (volt Szöllőssy-féle ház) az udvari lakásban d. e. 10—11-ig, d. u. 5—6 óráig.

A kladóhivatal telefonja — 21. A szerkesztőség telefonja 281.

Kladja Pleitz Fer. Pál